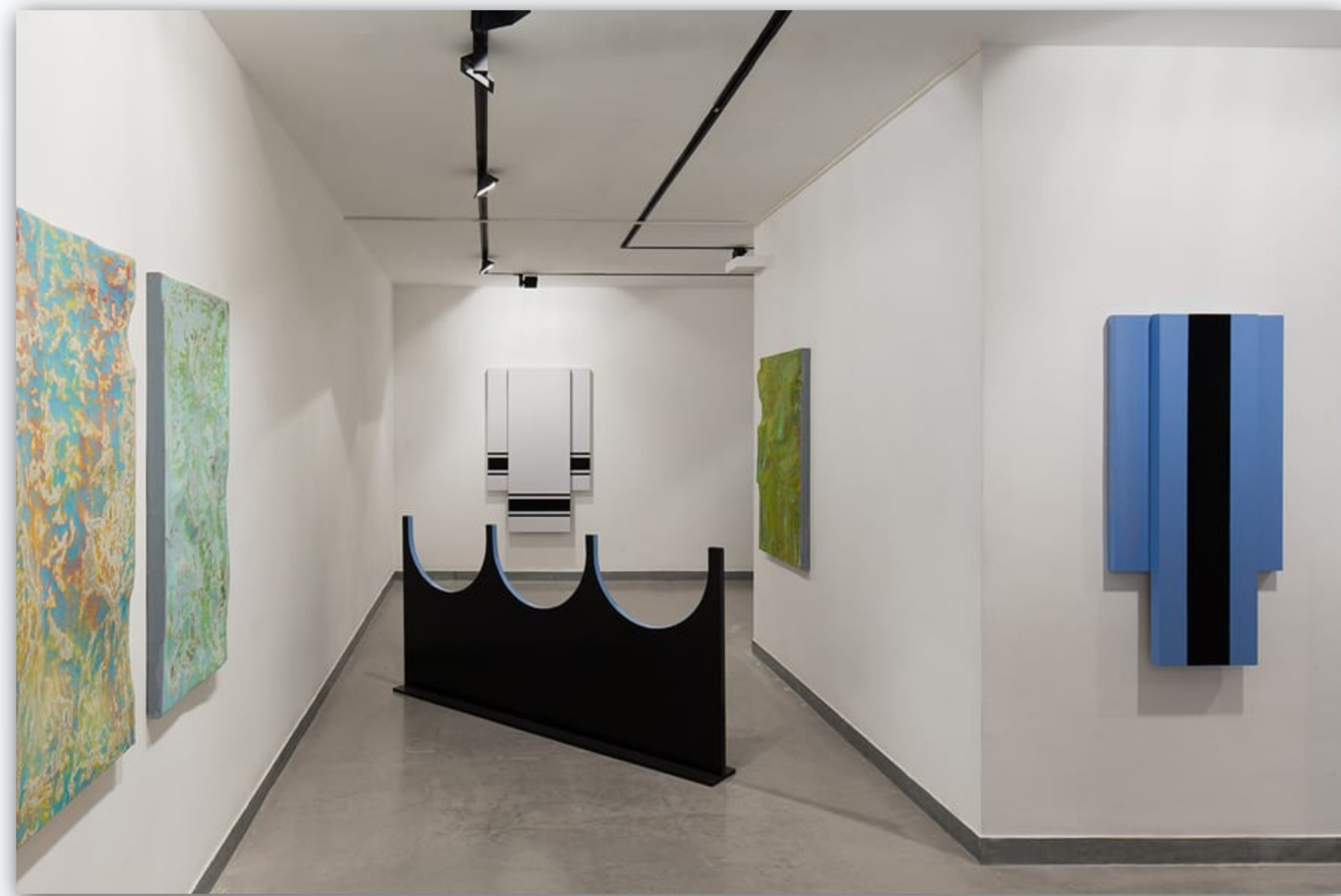

גלעד מלצר | ביקורת | 15/03/2017

להקשיב לגוף מקשיב לעולם

לא תמצאו באמנות של רביב ייצוגים של פציעה, החלמה, טראומה, מלחמה. החוויה היא אינה נראית, ובוודאי אינה ליטראלית, מימטית, נרטיבית. היא בוקעת מבעד לבחירה של רביב להצטמצם לכדי פרוצדורות ואובייקטים פוסט-מינימליסטיים במהותם. גלעד מלצר על "חדר בריחה", תערוכתו של עמי רביב בסדנאות האמנים בירושלים

מראה הצבה מהתערוכה. צילום: אלעד שריג

היה זה לא נכון לומר שאנחנו לא שמים לב לגוף שלנו. אנחנו כן. לרוב באופן אינטימי, מיני, בריאותי, פיזי, כשלעצמו. לפעמים אפילו באופן מוגזם, היפוכונדרי, נירוטי, או סתם כקורבן אופנה או מושא ל"מה יגידו אחרים". אבל מעט מדי תשומת לב אנו מפנים לגוף שלנו ביחס לעולם, לעולם הפיזי. למידותיו. לתכונותיו. אולי כי העולם הפיזי הוא מושג ערטילאי מדי, מופשט מדי, נוכח מדי, אם אפשר לומר דבר כזה בכלל. העולם, הנוכחות שלנו בעולם, המפגש שלנו בעולם, עם העולם, הוא כל-כך רציף, עד כי כמעט בלתי ניתן לחשוב אותו שלא בגבולות המדע, הטכנולוגיה, הארגונומיה.

"חדר בריחה", התערוכה של עמי רביב בסדנאות האמנים בירושלים, מספקת אחד מאותם רגעים נדירים של מודעות לגוף שלי עצמי בעולם, ולא דרך פריזמה רפואית או דרך פילטר מדעי, אלא דרך היות. חדרי הבריחה עשו מסלול הפוך, אופייני לתקופתנו, והתנגלו מן העולם הווירטואלי, וספציפית מעולם משחקי המחשב, אל העולם הפיזי. עם זאת צריך לזכור שגם חדרי הבריחה המסחריים, שנעשו פופולריים מאוד אף בישראל בשנים האחרונות, הם – למרות הממשות הפיזית שלהם – משחקיים ביסודם, ואלה שביקרתי בהם מבימים עד אחרון הפרטים. כל חדר בריחה הוא למעשה במה שעליה אנחנו, המשתתפים, משחקים; סיטואציה שבה הגוף מחפש בומן נתון מוצא ממגבלות, מחסומים, חידות בחלל.

אלו כמובן מצבים מדומיינים, דחיסה של מקבץ משימות זמן-חלל שרווחות בסרטי פעולה ואולי במצבי קיצון, אבל לא בחיי היומיום. המשימות של רובנו רגע-רגע, יום-יום, פשוט בהרבה, מונטוניות, ועם זאת דורשות תגובה כמעט אינסטינקטיבית. למעשה ההתנהלות שלנו במרחב, האופן שבו אנו – אם נחשוב לרגע על הגוף שלנו במנותק מ"עצמנו" – נעים בעולם, כמעט שאינו דורש מחשבה. רגל אחרי רגל יורדים במדרגות. מתיישבים על סף המיטה ונשכבים. יד ימין מעבירה הילוך, יד שמאל מסובבת את ההגה. כף היד מטפלת בעדינות במפתח ואחר-כך בידית הדלת.

מראה הצבה מתוך התערוכה. צילום: אלעד שריג

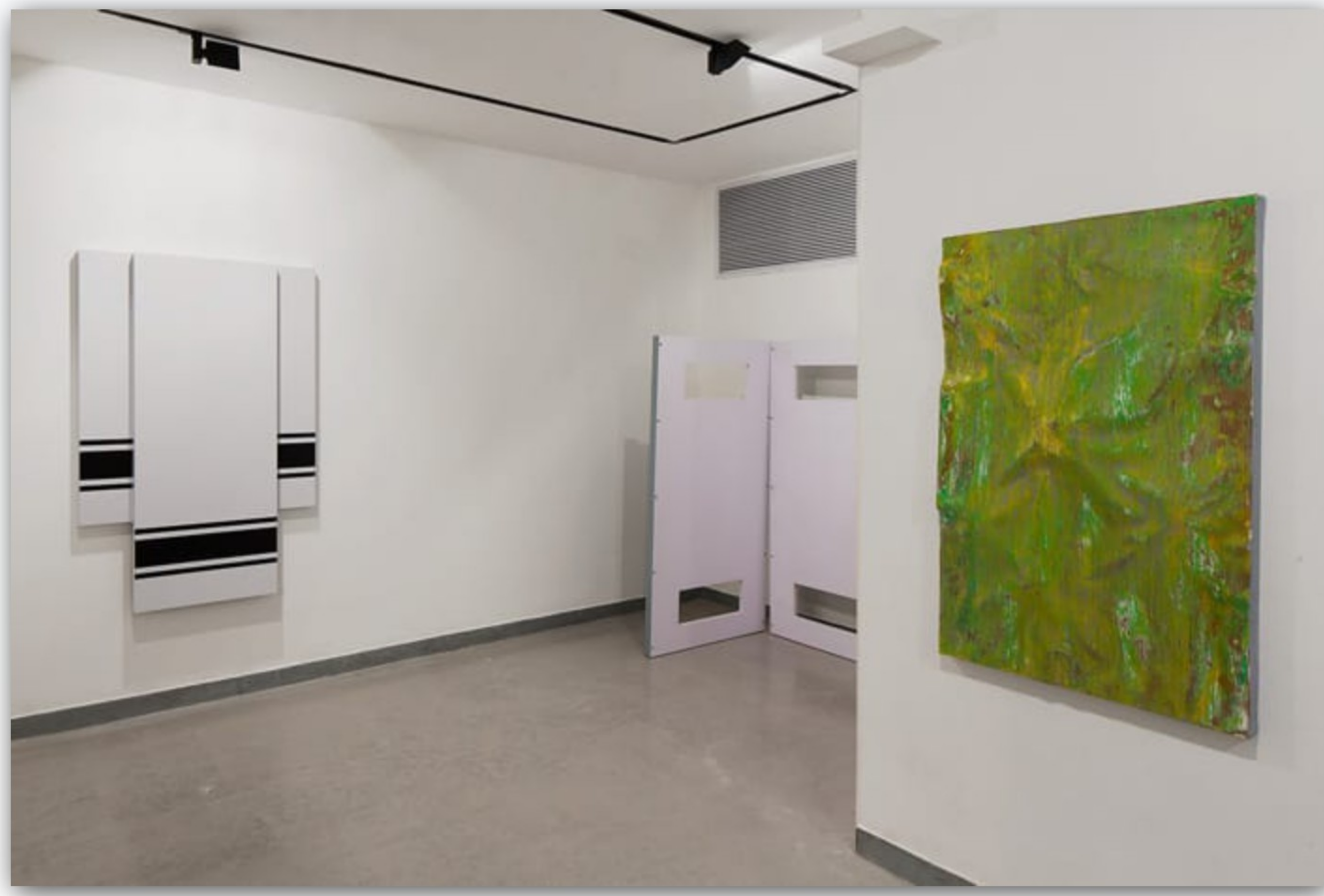
את הפנומנולוגיה של הגוף, המרחב, העולם והיחסים ביניהם למד עמי רביב על בשרו. לפני למעלה משני עשורים נפצע קשה בפעילות מבצעית, ובמשך כמה חודשים היה בעיקר, כמו שאומרים, מרותק למיטת בית-החולים. הריתוק הזה, התחבשוש שכיסו חלקים גדולים מגופו, החדר, המעבר בין חדרי טיפולים לאגפי השיקום, הביאו אותו, מן הסתם, למודעות מוגברת לגוף, לאיברים, למגבלות הגוף, למיקרו-תוויות, לתנועה במרחב ולשאפה לשוב להיות בעולם מחדש. החורה של רביב לעולם שמעבר לגבולות הגוף, החבישה והמיטה היתה אטית, מדויקת, כזו שעיקרה לימוד קפדני של היחסים הפיזיים אני-עולם.

האמנות של רביב אינה טובלת ברגע קריטי זה בביוגרפיה שלו, ולא תמצאו בה ייצוגים של פציעה, החלמה, טראומה, מלחמה. החוויה היא אינה נראית, ובוודאי אינה ליטראלית, מימטית, נרטיבית. היא בוקעת מבעד לבחירה של רביב להצטמצם לכדי פרוצדורות ואובייקטים פוסט-מינימליסטיים במהותם, יצירות על גבול המופשט, שאינן מנכיחות כדימוי את האישי, את אותו מפגש-מאבק של הגוף עם העולם.

בכמה מהאובייקטים בהצבה הגוף נוכח דווקא בהעדרו, כמו למשל בהטבעות שלו בלוחות MDF, שבהן הגוף יוצר תבליט טופוגרפי. רביב משטיח, מיישר (בא לי לכתוב מגהץ)

אובייקטים המזוהים עם מגע ישיר עם הגוף; זהו מגע מתפתל, רך, מקומט, לא צייתן, כמו אלונקה, טלית, תכריך, מגבת, שיוצר מהם פסלים שטוחים אלגנטיים, גיאומטריים, מוקפדים.

בעוד שהאובייקטים שהמגע שלהם עם הגוף ישיר וטוטלי (מגבת, מיטה, טלית, תכריך) מונחים על הקיר לצפייה, רביב מציג שלוש עבודות שהן סוג של מכשול, של תעלומה במרחב. הפסל השחור הארוך, שמונח באלכסון כך שצריך לתמרן מצדדיו, הוא למעשה היטל סכמטי של גבעות ועמקים שעברו גם הם השטחה.

מראה הצבה מתוך התערוכה. צילום: אלעד שריג

נוף, אחד הנושאים הנפוצים ביותר בתולדות הציור והצילום, כמעט שאינו מיוצג בפיסול. יש פיסול בתוך נוף, יש פיסול של הנוף (עבודות אדמה וכו'), אבל נדיר מאוד למצוא פיסול של נוף. הנה: נוף שהותק לתוך ספק מסדרון, ספק חדר צר, כששתי הדלתות בחלל הבא מסגירות-מסבירות לנו היכן אנחנו ומה מקומו של המרכיב הביוגרפי: "דלתות בדרך למחלקה" הן סוג של לעג לרש לגוף הפגוע: החלונות ממוקמים בחלק העליון מאוד, או בחלק התחתון, כך שמי ששוכב על מיטה אינו יכול לראות דרכם דבר. מה שנגלה מבעד למסגרת הפעורה הוא קיר עם דלתות שהן זיכרון של גוף שוכב שהפנים את המתווה שלהן ואת היותן אטומות ביחס אליו.

במרכז החלל ניצבות "דלתות מסתובבות", מהאובייקטים הסטנדרטיים בבניינים מוסדיים, מחסום צייתן שדרכו הגוף חולף מחלל לחלל בעודו לכוד לרגע בתוך בועה מסתובבת. כאן הוא לא אז, ושוב, הוא רק צל, מתווה (אמנם בגודל טבעי) של הדבר האמיתי, אבל לא כזה שעוברים דרכו, בתוכו, אלא כזה שמייצר, דרך העיגולים-חלונות שנוסרו בו, נקודות מבט, כמו בספינה שנתקעה על שרטון או מיטה שנתקעה בדלת מסתובבת.

למרות המראה הנקי, המינימליסטי, ההנדסי, "חדר בריחה" היא התערוכה האינטימית והביוגרפית ביותר של רביב, תערוכה ששווה בשבילה לברוח לסדנאות האמנים בירושלים ולהקשיב לגוף מקשיב לעולם.

עמי רביב, "חדר בריחה". אוצרת: אירנה גורדון. סדנאות האמנים, רח' האומן 26, קומה 4, ירושלים

אירנה גורדון | ביקורת אמנות | גלעד מלצר | סדנאות האמנים | סדנאות האמנים ירושלים | עמי רביב

📧 ✉️ [שתף](#) [לייק 0](#) [ציוץ](#)

0 תגובות מ"ן לפי הישנות ביותר

...Add a comment

[פלאגין התגובות של פייסבוק](#)

4 תגובות על להקשיב לגוף מקשיב לעולם

מתי יחזרו התערוכות הפשוטות המעניינות ש בכדי להבין לא צריך לקרוא דוקטורט או ספר מייגע !! זה רק הולך ומדרדר.

ינוי | 15 מרץ 2017, 15:21 | [תגב](#)

לא ביקרתי בתערוכה , אבל בגלל שהפנית שאלה / טרוניה כוללת לחלל אני מגיבה . קודם כל הטקסט היפה של גלעד מלצר אינו דוקטורט מייגע והחוויה האמנותית בעצם טיבה ומהותה לא מתנפלת על הצופה כמו כלונה פארק (כרוב המקרים או לטעמי לפחות בטובים מביניהם) כלומר דורשת גם ממנו מאמץ , קשב , סקרנות ולעיתים גם תיווך או מדרש טקסטואלי . ואולי "הפסתי אותך" זאת תגובתך כשעיר לעזאזל כי מתי יחזרו הצופים שמוכנים להעניק מעצמם ליצירה שמכריים בחוויה ההודית המשמעותית של התבוננות .. זה רק הולך ומדרדר

דלית מתתיהו | 15 מרץ 2017, 17:53 | [תגב](#)

כוונתי לא הייתה לטקסט של גלעד אלא "טרוניה" כוללת לרב הטקסטים המובילים את היצירות בחללי התצוגה בעשורים האחרונים . הביקורת שלי היא כוללת על תערוכות מהסוג הזה . לבני הקהל – בדר"כ הקהל שבא לתערוכות מסוג זה הוא קהל שביי שלא תמיד יניד ולא יניב ולרוב גם לא יבין עד שיקרא את הטקסטים הארוכים לרוב. אינך יכולה לבקש מהצופה הענקה יתרה , עצם הענתו אמורה להיות מספקת ואם רצונך שיתאמץ או נא מהאמנים וכל הנוגעים בדבר לגרום לצופה להתאמץ ללא ליווי טקסטואלי מייגע וארוך ששום דבר בלעדיו איננו מובן. כדי שייגע קהל צריך לכבד את הקהל ולא לזלזל בו! כדי לגרום לאנשים לאהוב אמנות צריך לגרום להם להבין , לעניין, לדמיון ולסקרן בלי ליווי מייגע ומתיש (ובלי לנסות לתנך).

ינוי | 15 מרץ 2017, 20:18 | [תגב](#)

דלית חייבת להגן על הטקסט וכך להגן גם על הטקסטים שלה. בשלב זה יוני, חבל על הזמן. כותבי הטקסטים רבים מידי והאמנים חלשים מידי וכך הטנגו המזורז הזה ימשך. הבעיה באמנים, לא בכותבים

מתי | 17 מרץ 2017, 19:01 | [תגב](#)

ערב רב

ערב רב הוא מניין עצמאי לאמנות, תרבות וחברה בעריכת רונן אידלמן ויונתן אמיר, הפועל ברשת ומחוצה לה, מבית הנסן בירושלים. נוסד בינואר 2010

אודות / יצירת קשר | [תמיכה](#) | English
עזרו לנו לעשות עיתונות תרבות עצמאית

2023 ערב רב | תנאי השימוש כפופים לרישיון ייחוס-שיתוף וזהו 2.5 ישראל של Creative Commons אלא אם סוכם אחרת
עיצוב: רונן אידלמן | בניית אתר: felix007